

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กระบวนการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศนั้นมียุ่ด้วยกัน 2 ลักษณะ คือการเรียนรู้ในชั้นเรียน และการเรียนรู้ตามธรรมชาติ โลท์บาวน์และสปาดา (Lightbown and Spada, 1993, pp.71-72) ได้กล่าวว่าในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในบริบทที่เป็นธรรมชาติ รูปแบบและโครงสร้างของข้อมูลทางภาษาที่ผู้เรียนได้รับจะไม่เป็นระบบและไม่เป็นไปตามลำดับ และผู้เรียนจะไม่ได้รับการแก้ไขข้อผิดพลาดในการใช้ภาษา แต่จะมีโอกาสสื่อสารกับเจ้าของภาษาในบริบทที่กว้างและหลากหลายมากกว่าการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศในระบบชั้นเรียน ซึ่งผู้เรียนมีโอกาสได้รับข้อมูลทางภาษาที่มีความเป็นระบบ เป็นลำดับขั้นตอน และได้รับการแก้ไขการใช้ภาษาให้ถูกต้องมากกว่า

จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่ไม่ได้พูดภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ และเรียนรู้ภาษาอังกฤษในบริบทธรรมชาติไว้ เช่น ชูมานน์ (Schumann, 1978) ศึกษาลักษณะภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่พูดภาษาสเปนเป็นภาษาแม่ พบว่ามีลักษณะแตกต่างจากภาษาอังกฤษมาตรฐาน 7 ประการ เช่น มีการใช้ no หรือ not เพื่อแสดงรูปปฏิเสธโดยไม่มีการผันกับกริยา และไม่สลับตำแหน่งของประธานกับกริยาในประโยคคำถาม เป็นต้น

ส่วนการศึกษาวิจัยในประเทศไทยนั้น บุญเรือง ชื่นสุวิมล (2538) ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะทางวากยสัมพันธ์ของภาษาอังกฤษที่พูดโดยคนชายของชาวไทยที่แฉงลอยริมถนนสุขุมวิท ผลการศึกษาพบว่าภาษาอังกฤษของคนชายของชาวไทยมีลักษณะแตกต่างไปจากภาษาอังกฤษมาตรฐาน เช่น ไม่มีการใช้คำนำหน้านาม ไม่แสดงพจน์ของคำนาม มีการใช้คำกริยาที่ไม่แสดงกาล ใช้ no หรือ not นำหน้ากริยาเพื่อแสดงรูปปฏิเสธ เป็นต้น

สุบัญญัติ ขมจินดา (2538) ศึกษากรณีวิธีในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการขายสินค้าของผู้ค้าแบบแฉงลอยชาวไทยย่านถนนข้าวสาร กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าลักษณะภาษาที่กลุ่มตัวอย่างใช้มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างไปจากภาษาอังกฤษมาตรฐาน เช่น ใช้คำบุพบทจำนวน

ไม่มากนัก การสร้างคำใหม่ที่ไม่ปรากฏในภาษาอังกฤษมาตรฐาน การใช้คำศัพท์ผิด และการสลับภาษา เป็นต้น

ปัจจุบันในประเทศไทย การติดต่อกับชาวต่างประเทศโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง ได้ขยายขอบเขตไปในทุกบริบทของการสื่อสาร การปฏิบัติงานในหลายสาขาอาชีพ อาทิ พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน (เมธา เกตุแก้ว, 2540) พนักงานขับรถรับจ้าง (อารี จงสถิตย์กุล, 2531) หรือแม้แต่นักเรียนนายเรือ (เสาวภาคย์ สุทธิไชย, 2537) ล้วนแต่มีความจำเป็นจะต้องใช้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านทักษะการฟังและและการพูด ธุรกิจเกี่ยวกับสถานบันเทิงยามกลางคืนก็เป็นอีกบริบทหนึ่งที่จะต้องมีการสื่อสารระหว่างกลุ่มบุคคลที่มีภาษาแม่คนละภาษาเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในบริเวณที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติอยู่เป็นจำนวนมาก อาทิ ย่านพัฒนาพงศ์ และเมืองพัทยา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม พนักงานของสถานบันเทิงเหล่านี้มักเป็นกลุ่มคนที่ไม่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับภาษาอังกฤษหรือไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาในระบบชั้นเรียนมากนัก (Odzer, 1994, p.121) การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของคนเหล่านี้จึงถือเป็นการเรียนรู้ภาษาที่สองซึ่งเกิดขึ้นตามธรรมชาติ

พนักงานหญิงในสถานบันเทิงเป็นกลุ่มคนที่จะต้องติดต่อสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ อีกทั้งลักษณะภาษาอังกฤษของพนักงานที่ทำงานในสถานบันเทิงยามกลางคืนเหล่านี้ยังไม่เคยมีการนำมาศึกษาและวิเคราะห์ในแง่ภาษาศาสตร์มาก่อน แม้ว่าจะมีการศึกษาในด้านอื่นๆ ไว้บ้างก็ตาม เช่น วอล์กเกอร์และเออร์ลิช (Walker and Ehrlich, 1992) นำเสนอเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างพนักงานหญิงในสถานบันเทิงย่านพัฒนาพงศ์กับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติโดยพิจารณาจากเนื้อความในจดหมายที่นักท่องเที่ยวเขียนถึงพนักงานหญิงเหล่านี้ และจากการสัมภาษณ์พนักงานหญิงในสถานบันเทิง สวอนอดเซอร์ (Odzer, 1994) ศึกษาเกี่ยวกับพนักงานหญิงในสถานบันเทิงย่านพัฒนาพงศ์ในด้านสภาพความเป็นอยู่ ความเป็นมา พฤติกรรม ความเชื่อ ตลอดจนทัศนคติที่มีต่อสังคมและการทำงานในสถานบันเทิงของพนักงานเหล่านี้ เป็นต้น

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทางภาษาบางส่วนจากวอล์กเกอร์และเออร์ลิช (Walker and Ehrlich, 1992) และอดเซอร์ (Odzer, 1994) มาศึกษาวิเคราะห์ความแตกต่างไปจากภาษาอังกฤษมาตรฐาน ดังตัวอย่าง

I not think about future. Life o.k. now. Little bit problem. Some man fun, some not. Some man so nice, he want to be happy. Want me to give happy. Man is 50-50 fun. I happy when I see him from Belgium. Only looking, talk, no more. I know he cannot give

me more. I don't like farang he look me down. I think everybody same. Not only farang, also Thai look me down sometime. Some. Farang come look, "Eeeeeeeee! Very bad girl!" Crazy thing. Some farang crazy. If we speak true, they don't believe. If we speak lie, they believe.

(Walker and Ehrlich, 1992, p.65)

Father very bad when I young. He gamble all the time. I have to do everything for myself. Never any money. Father always beat me. Mother big and black.

(Odzer, 1994, p.179)

จากการศึกษาลักษณะภาษาอังกฤษของพนักงานหญิงในสถานบันเทิงจำนวนทั้งสิ้น 150 ข้อความ พบว่าภาษาอังกฤษของพนักงานหญิงในสถานบันเทิงย่านพัฒน์พงศ์มีลักษณะที่แตกต่างไปจากภาษาอังกฤษมาตรฐานหลายประการ เช่น การใช้คำหลายหน้าที่ การไม่แสดงรูปอดีตและอนาคต การใช้สรรพนามกริยาโดยไม่มีกรรมมารับ การซ้ำนามวลีด้วยบุรุษสรรพนามเมื่อทำหน้าที่เป็นประธานของประโยค และการเรียงลำดับคำในประโยคผิดตำแหน่ง เป็นต้น (ภัทรพรหิรัญภัทร์, 2546) ลักษณะดังกล่าวมีลักษณะเป็นภาษาของผู้เรียนผู้ใหญ่ที่เรียนภาษาต่างประเทศในบริบทธรรมชาติ ยิ่งไปกว่านั้น ภาษาอังกฤษที่พูดโดยพนักงานหญิงในสถานบันเทิงย่านพัฒน์พงศ์ยังมีลักษณะบางประการที่สอดคล้องกับลักษณะสากลของภาษาพิดจินอีกด้วย

จากเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้และการใช้ภาษาอังกฤษของพนักงานหญิงชาวไทยที่ทำงานในสถานบันเทิงต่างๆ โดยการเก็บข้อมูลจริงว่ามีโครงสร้างและรูปแบบที่เหมือนหรือแตกต่างไปจากภาษาอังกฤษมาตรฐานและภาษาอังกฤษของผู้เรียนชาวไทยที่เรียนภาษาอังกฤษในบริบทธรรมชาติกลุ่มอื่นหรือไม่ อย่างไร

1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อศึกษาการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในบริบทธรรมชาติของพนักงานหญิงในสถานบันเทียง่านพัฒน์พงศ์
- 1.2.2 เพื่อวิเคราะห์ลักษณะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับคำและประโยคของพนักงานหญิงในสถานบันเทียง่านพัฒน์พงศ์
- 1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับคำและประโยคของพนักงานหญิงในสถานบันเทียง่านพัฒน์พงศ์ที่มีประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษแตกต่างกัน
- 1.2.4 เพื่อวิเคราะห์ว่าลักษณะภาษาอังกฤษของพนักงานหญิงในสถานบันเทียง่านพัฒน์พงศ์มีลักษณะเป็นภาษาพิดจีนหรือไม่

1.3 สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

- 1.3.1 พนักงานหญิงในสถานบันเทียง่านพัฒน์พงศ์ส่วนใหญ่มีวิธีการที่หลากหลายในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามธรรมชาติ
- 1.3.2 ภาษาอังกฤษของพนักงานหญิงในสถานบันเทียง่านพัฒน์พงศ์มีลักษณะทางไวยากรณ์ที่แตกต่างไปจากภาษาอังกฤษมาตรฐาน
- 1.3.3 พนักงานในสถานบันเทียง่านพัฒน์พงศ์ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากสามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ใกล้เคียงกับภาษามาตรฐานมากกว่าพนักงานที่มีประสบการณ์น้อย
- 1.3.4 ภาษาอังกฤษของพนักงานหญิงในสถานบันเทียง่านพัฒน์พงศ์มีลักษณะการใช้คำและประโยคสอดคล้องกับภาษาพิดจีน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังต่อไปนี้

- 1.4.1 ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลโดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างตามประสบการณ์ในการทำงานในสถานบันเทิง
- 1.4.2 ทำการศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะภาษาอังกฤษของพนักงานหญิงที่ทำงานในสถานบันเทิงย่านพัฒนาพงศ์เท่านั้น
- 1.4.3 ทำการศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะภาษาเฉพาะในระดับคำและประโยคเท่านั้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 ผลการศึกษาจะช่วยให้เข้าใจถึงลักษณะและพัฒนาการทางภาษาของผู้เรียนผู้ใหญ่ (adult learner) ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศในบริบทธรรมชาติ
- 1.5.2 ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้กับผู้เรียนผู้ใหญ่ชาวไทย
- 1.5.3 ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะภาษาของผู้เรียน (learner language) และกระบวนการเกิด ตลอดจนสากลักษณ์ของภาษาพิดจิน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การเรียนรู้	หมายถึง วิธีที่ผู้เรียนใช้ในการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศของตน เช่น การเรียนในห้องเรียน การศึกษาด้วยตนเอง และการฝึกฝนการใช้ภาษากับเจ้าของภาษาเป็นต้น
สถานบันเทิง	หมายถึง สถานบริการซึ่งเปิดเฉพาะเวลากลางคืน ตัวสถานที่เป็นอาคารหรือห้องที่มีลักษณะปิดมิดชิด มีทางเข้าออกสำหรับลูกค้าและนักท่องเที่ยวเพียงทางเดียว มีการจำหน่ายสุราและมีการแสดงบนเวทีของพนักงาน สถานบันเทิงที่เปิดให้บริการในลักษณะดังกล่าวชาวไทยนิยมเรียกว่า บาร์อะโกโก (Go Go Bar)
พนักงาน	หมายถึง หญิงที่ทำงานในสถานบันเทิงในตำแหน่งพนักงานเต้น (dancer) และพนักงานต้อนรับ (P.R.) โดยหน้าที่ของพนักงานเต้นคือการแสดงบนเวทีและ

พนักงานต้อนรับมีหน้าที่ดูแลพูดคุยกับนักท่องเที่ยว โดยทั้ง 2 ตำแหน่งจะต้องทำ
หน้าที่นั่งดื่มและพูดคุยกับนักท่องเที่ยวด้วย

1.7 อักษรย่อและเครื่องหมายที่ใช้ในงานวิจัย

Q: แสดงคำถามของผู้สัมภาษณ์

A: แสดงการตอบคำถามของกลุ่มตัวอย่าง

_____ แสดงลักษณะภาษาที่เบี่ยงเบนไปจากภาษาอังกฤษมาตรฐาน

() แสดงการใช้ภาษาอังกฤษที่ถูกต้องตามภาษาอังกฤษมาตรฐานตามความเห็นของ
เจ้าของภาษา